

Prietenii gramaticii

Cu recunoștință profundă, închin această poveste memoriei Lucicăi și a lui Ioan Chidu, fără de care nimic nu ar fi fost posibil! Deși nu mai sunt printre noi, ei veghează de sus, dintre îngeri, și lumina lor va rămâne mereu în cuvintele și în inima mea.

Vă mulțumesc încă o dată și vă îndemn să păstrați mereu vie curiozitatea pentru cunoaștere și dragostea pentru cuvinte!

CUPRINS

PARTEA ÎNTÂI. MORFOVILLE!

(SAU CUM S-AU FORMAT CUVINTELE) 7

1. SUBSTANTIVUL..... 8

Aventura lui Nominel, prietenul tuturor lucrurilor..... 8

Căutarea cuvintelor pierdute 9

Întoarcerea acasă 10

2. ADJECTIVUL..... 12

Aventura lui Descriel, cuvântul care colorează lumea 12

Problema culorilor dispărute 13

Drumul spre Castelul Monotoniei..... 13

Înfruntarea cu Vorbă Simplă 14

Lumea recapătă viață 15

3. VERBUL..... 16

Povestea lui Făptuitor, cuvântul care pune lumea în

mișcare, începe așa. 16

O lume fără mișcare 17

Drumul spre Peștera Timpurilor 17

Înfruntarea cu vrăjitoarea Inactivitate 18

Lumea revine la viață 19

4. ARTICOLUL.....	<i>We know</i>	20
	Drumul spre Castelul Neclarității	21
	Înfruntarea cu vrăjitoarea Neclaritate	21
	Lumea recapătă claritatea	22
5. PRONUMELE.....		23
	Drumul spre Turnul Uitării	24
	Înfruntarea cu Uitucius	25
	Lumea recapătă ordine	25
6. NUMERALUL		27
	Capcana Numeralului	28
	În labirintul Numeralului	28
	Provocarea lui Arti	29
	Împăcarea și legătura wnumită „Propoziție”	30
	O întâlnire neașteptată	30
	Probleme la petrecere	31
	O experiență de neuitat	34
	Între lumi	37

PARTEA A DOUA.

CUVINTELE FORMEAZĂ PROPOZIȚIA

FAMILIA PROPOZIȚESCU	39
Familia Propozițescu și misiunea clarității	40

PARTEA A TREIA. TĂRÂMUL MAGIC AL PĂRȚILOR

DE PROPOZIȚIE	43
Aventurile lui Subi și ai prietenilor	44
Întâlnirea cu Predi	45
Misterul lui Atri	46

Compli, ultima piesă a propoziției	48
Prepo și Conju iau atitudine	50

PARTEA A PATRA. DRUMUL ÎNSPRE CĂSUȚELE

FIECĂRUIA: FRAZELE COMPLETE	55
--	----

Atunci când un simplu „Mulțumesc“ nu este de ajuns... .. 59

Aventura lui Nominel, prietenul tuturor lucrurilor

Pe un tărâm magic numit Gramatica, toate cuvintele locuiau împreună într-un oraș colorat, pe nume Morfoville. Orașul era împărțit în mai multe cartiere, iar cel mai mare și mai important cartier era Cartierul Substantivelor. Acolo trăia un băiețel simpatic și curios, pe care îl chema Nominel.

Nominel avea un dar special: putea să numească orice vedea. Dacă întâlnea un animal, îi dădea un nume. Dacă vedea o floare, îi spunea cum se numește. Dacă privea spre cer, putea să spună: „Acolo e soarele, acolo e luna și acolo sunt norii!”.

Toată lumea din Morfoville îl iubea pe Nominel, pentru că fără el nimeni nu ar fi reușit să numească lucrurile din jur.

Într-o dimineață însorită, Nominel și prietenii lui, Descriel și Făptuitor, se plimbau prin Pădurea Vocabularului Fermecat.

Deodată, au auzit o voce subțire și speriată dintr-o tufă:

— *Ajutor! Cineva să mă ajute!*

Nominel s-a apropiat curajos și a întrebat:

— *Cine e acolo?*

Din tufă a ieșit un iepuraș mic și alb, tremurând:

— *Eu sunt Iepurilă, iar monstrul Confuzilă a furat toate cuvintele prietenilor mei! Acum nu mai știm cum să numim nimic.*

Nominel a strâns pumnii.

— *Nu-ți face griji, Iepurilă. Eu, Nominel, și prietenii mei vom aduce cuvintele înapoi!*

Descriel, care era expert în a adăuga detalii, a spus:

— *Vom face un plan curajos și detaliat! Iar Făptuitor, cu energia lui, a strigat:*

— *Să pornim în aventură!*

Căutarea cuvintelor pierdute

Cei trei prieteni, împreună cu Iepurilă, au plecat spre Grotă lui Confuzilă, locul unde monstrul păstra toate cuvintele furate. Pe drum, au întâlnit un copac bătrân și înțelept, numit Dicționărilă, care i-a avertizat:

— *Monstrul Confuzilă urăște ordinea! Dacă vrei să-l învingeți, trebuie să puneți toate cuvintele furate la locul lor.*

Nominel a zâmbit încrezător:

— *Ordinea e specialitatea mea!*

Când au ajuns la grotă, monstrul Confuzilă le-a ieșit în cale. Era mare și alunecos, cu o mulțime de litere încurcate care îi curgeau pe corp.

— Cine îndrăznește să mă deranjeze? a mârâit Confuzilă.

Nominel a pășit înainte:

— Eu sunt Nominel! Substantivele sunt prietenii mei și voi readuce toate cuvintele la locul lor!

Confuzilă a râs batjocoritor.

— Dacă vrei să iei cuvintele, va trebui să le găsești și să le potrivești corect!

Nominel și prietenii lui au intrat în groță, unde era un haos de nedescris: toate cuvintele erau împrăștiate și amestecate. Iepurilă s-a uitat panicat la ele.

— Cum vom ști care cuvinte sunt substantive?

Nominel i-a explicat cu blândețe:

— Substantivele sunt cuvintele care denumesc lucruri, ființe, locuri sau idei. Privește: „pădure”, „floare”, „prieten” — toate acestea sunt substantive!

Făptuitor s-a apucat să le adune rapid, iar Descriel a început să le adauge detalii, spunând:

— Uite, acest substantiv este o floare galbenă! Acesta e un cățel mic și jucăuș!

Cu multă muncă și răbdare, Nominel și prietenii lui au reușit să sorteze toate cuvintele și să le așeze la locul lor. Când ultimul cuvânt a fost pus corect, monstrul Confuzilă s-a destrămat într-un nor de litere fără sens, iar Grota Confuziei s-a luminat.

Întoarcerea acasă

Iepurilă era fericit și recunoscător.

— Mulțumesc, Nominel! Acum noi, prietenii tăi, știm cum să numim lumea din jur. Substantivele sunt cu adevărat minunate!

Nominel a zâmbit.

— Fiecare cuvânt are rolul său, dar substantivul este începutul tuturor lucrurilor. Oriunde mergem, el ne ajută să înțelegem lumea.

Când s-au întors în Morfoville, toți locuitorii i-au întâmpinat cu aplauze. Nominel devenise un adevărat erou și toată lumea știa cât de importante erau substantivele.

Și de atunci, ori de câte ori cineva numește ceva, Nominel zâmbește din Cartierul Substantivelor, știind că lumea are sens datorită lui.

Aventura lui Descriel, cuvântul care colorează lumea

În tărâmul magic al Gramaticii, toate cuvintele trăiau într-un oraș frumos numit Morfoville. Orașul era plin de culoare, iar acest merit îi revenea unui personaj de-a dreptul special, pe nume Descriel. Descriel era un cuvânt cu daruri extraordinare: putea să facă orice lucru mai interesant, mai frumos sau mai clar prin adăugarea de detalii.

Oriunde mergea, el colora lumea cu adjectivele lui. Un copac nu era doar un copac. Cu ajutorul lui Descriel, putea deveni un „copac înalt”, „copac umbros” sau „copac bătrân”. O floare nu era doar o floare. Ea putea fi „floare roșie”, „floare parfumată” sau „floare delicată”. Toată lumea din Morfoville îl iubea pe Descriel, pentru că făcea viața mai plină de farmec.

Problema culorilor dispărute

Într-o dimineață, când Descriel ieșise la plimbare prin Pajiștea Gramaticii, s-a întâmplat ceva straniu. Culorile și detaliile din jur au început să dispară! Copacii au devenit gri și simpli, iar florile păreau toate la fel. Nimic nu mai avea farmec, iar lumea părea... plictisitoare.

Disperat, Descriel a alergat spre Turnul Înțelepților, unde locuiau cele mai înțelepte cuvinte: Substantivul Nominel și Verbulețul Făptuitor.

— *Ajutor!* a strigat Descriel. Cineva a furat toate detaliile lumii! Totul e gri și lipsit de viață!

Nominel și Verbulețul l-au privit îngrijorați.

— *Asta nu poate fi decât opera vrăjitorului Vorbă Simplă, a spus Nominel. El urăște adjectivele și vrea ca lumea să fie monotonă și lipsită de frumusețe.*

Făptuitor, care era mereu plin de energie, a sărit entuziasmat.

— *Atunci trebuie să pornim imediat să-i luăm detaliile înapoi!*

Drumul spre Castelul Monotoniei

Cei trei prieteni au pornit împreună spre Castelul Monotoniei, unde locuia vrăjitorul Vorbă Simplă. Pe drum, au întâlnit o vulpe tristă, care plângea.

— *De ce ești tristă?* a întrebat-o Descriel.

— *Pentru că am devenit o simplă „vulpe”. Nimeni nu mai spune că sunt „vulpea roșcată și șireată”... Fără însușirile tale, lumea mea nu mai are sens!*

Descriel a răspuns imediat.

— *Vom rezolva asta, promit!*

Vulpea i-a condus pe o scurtătură până la castel, iar cei trei prieteni au intrat.

Înfruntarea cu Vorbă Simplă

În sala tronului, vrăjitorul Vorbă Simplă îi aștepta cu un rânjet larg și răutăcios. Era înalt, îmbrăcat în haine gri și plictisitoare, iar în jurul lui totul era simplu și lipsit de viață.

— *Ce căutați aici?* a întrebat el.

Descriel a făcut un pas înainte.

— *Am venit să aducem înapoi culorile și detaliile pe care le-ai furat!*

Vorbă Simplă a râs batjocoritor.

— *Dacă vrei să recuperezi adjectivele, va trebui să-mi dovedești că lumea are nevoie de ele.*

Vrăjitorul a scos o baghetă magică și a arătat spre un peisaj proiectat pe un perete. Era o pădure, dar totul era gri și fără viață.

— *Transformă această pădure într-un loc frumos, dacă poți!*

Descriel s-a concentrat și a început să folosească adjectivele rămase în inima lui:

— *Copacii sunt „înalți” și „verzi”. Frunzele sunt „verzi” și „proaspete”. Florile sunt „parfumate” și „delicate”. Cerul este „senin” și „albastru”.*

Pe măsură ce rostea aceste cuvinte, peisajul prindea viață. Culoarele reveneau, iar pădurea părea acum magică.

Vorbă Simplă a rămas uimit.

— *Cum ai făcut asta?*

Nominel a intervenit:

— *Adjectivele nu doar că adaugă detalii, dar fac lumea mai frumoasă și mai clară.*

Făptuitor a adăugat:

— *Și mai interesantă!*

Vrăjitorul, rușinat, a dat înapoi.

— *Bine, bine! Îți dau adjectivele înapoi! Dar să nu mai îndrăznești să le folosești împotriva mea!*

Lumea recapătă viață

Cu adjectivele eliberate, lumea și-a recăpătat culorile și farmecul. Descriel, Nominel și Făptuitor s-au întors acasă, unde toți locuitorii din Morfoville i-au întâmpinat cu bucurie.

Descriel le-a spus zâmbind:

— *Adjectivele sunt ca o pensulă magică. Ele nu doar că ne ajută să descriem lucrurile, dar fac ca lumea să fie mai frumoasă.*

De atunci, nimeni nu a mai subestimat puterea adjectivelor, iar Descriel a rămas prietenul tuturor celor care voiau să dea culoare vieții.